درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

بسمه تعالی مدیریت آموزش وپرورش ناحیه یک یزد دبیرستان دخترانه نمونه دولتی رادمنش		سال تحصیلی ۱۴۰۴ -۱۴۰۵ نوبت اوّل
نام و نام خانوادگی :	پایه و رشته : دوازدهم انسانی	ساعت امتحان : ۸ صبح
سؤالات درس :علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحات : ۴	تاریخ امتحان : ۶ / ۱۰ / ۱۴۰۴
نام دبیر :	تعداد سؤالات : ۲۸ سؤال	مدت زمان پاسخگویی : ۸۰ دقیقه

امام محمّد باقر (ع) : مبادا فرصت های به دست آمده را از دست بدهی که دراین میدان ، آن که وقت را ضایع کند ، زیان می بیند .

ردیف	سؤالات (۲۸سؤال در ۴ صفحه) می باشد	بارم
۱	**بخش الف : تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)** درست یا نادرست بودن عبارات زیر را تعیین کنید : الف) شاعران دوره بازگشت ، باعث نو آوری و تکامل قابل توجّهی در شعر فارسی نشدند . ..... (۰/۲۵) ب) سبک نویسندگی اکثر نویسندگان دوره بیداری ، مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید داشت . ..... (۰/۲۵) پ) اوّلین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت ، میرزا آقا خان کرمانی بود . ..... (۰/۲۵) ت) قائم مقام فراهانی ، سبک نثرفارسی را از تکلّف دور کرد . ..... (۰/۲۵)	۱
۲	جاهای خالی را با واژهٔ مناسب کامل کنید . الف) آشنایی با ..... ، طبع فرّخی یزدی را شکوفا ساخت . (۰/۲۵) ب) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب های کم کاربرد مانند : مستزاد و چهارپاره ، زمینه را برای ظهور ..... فراهم کرد. (۰/۲۵) ج) در نثردورهٔ بیداری، عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا در نامه ها و نوشته ها ..... می یابد . (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳	گزینهٔ مناسب هر سؤال را انتخاب نمایید . ۱) ترجمهٔ آثار اروپایی در ایران با ایجاد چاپخانه در زمان کدام یک از پادشاهان قاجار آغاز شد؟ (۰/۲۵) الف) ناصرالدین شاه ب) مظفّرالدین شاه ج) فتحعلی شاه د) محمّد علی شاه ۲) در کدام گزینه نام یکی از قصیده سرایان دوره بازگشت به درستی نوشته نشده است ؟ (۰/۲۵) الف) قاآنی شیرازی ب) فروغی بسطامی ج) صبای کاشانی د) سروش اصفهانی ۳) مجلّهٔ « بهار » که نشریه ای ..... محسوب می شد ، در سال های مشروطه به وسیلهٔ ..... منتشر شد . (۰/۲۵) الف) سیاسی – سید اشرف الدین گیلانی ب) ادبی – میرزا یوسف خان اعتصامی ج) اجتماعی – ملک الشعرای بهار د) اجتماعی – دهخدا ۴)کدام گزینه از ویژگی های سطح زبانی شعر دورهٔ بیداری به شمار نمی آید ؟ (۰/۲۵) الف) سادگی و روانی ، از بارزترین شاخص های زبان شعر عصر بیداری است . ب) شعردر این دوره عمومیت یافت و به عنوان زبان بُرندهٔ نهضت ، در اختیار روزنامه ها قرار گرفت . ج) کم توجّهی به کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر این دوره مشهود است . د) شاعران دورهٔ بیداری ، گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع ، نوآوری هایی در عرصهٔ تخیّل پدید آوردند .	۱
۴	کدام بیت مصداق توضیح زیر است ؟ « گروهی از شاعران دورهٔ بیداری به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار ، روی آوردند » . الف) چون نگریم ز درد و چون ننالم دزد را چو مَحرم به خانه کردم ب) آن گرد شتابنده که در دامن صحراست گوید چه نشینی که سواران همه رفتند	۰/۲۵
۵	پاسخ درست را از داخل کمانک ، انتخاب کنید . الف – (دشمنی با استبداد و استعمار/ طنز سیاسی و اجتماعی)، یکی از موضوعات مورد توجّه در نثر روزنامه ای دورهٔ بیداری بود . (۰/۲۵) ب – بسیاری از نثرهای دورهٔ بیداری ، به ویژه نثر داستانی به موضوع (حقوق مدنی زنان / تنفّر از خرافات) می پردازند . (۰/۲۵) پ – از بارزترین ویژگی های ادبیات دورهٔ بیداری ، (قانون / توجّه به مردم) است . (۰/۲۵) ت – (ابوالقاسم لاهوتی / علّامه دهخدا) از شاخص ترین شاعران ، در حوزهٔ دفاع از کارگران و توجّه به ضعیفان است . (۰/۲۵)	۱

www.kanoonir

۶	**بخش ب: موسیقی شعر (۶ نمره)** **با توجّه به نشانه های هجایی (U U – U / – – U – / U – U U / – – U – / U – U – –) اختصاص یافته برای مصراع های بیت زیر :** **ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست این ها گل باغ آشنایی** **دقیقاً جای اختیار شاعری به کار رفته و نوع آن را تعیین کنید .**	**۰/۵**
۷	**در بیت زیر مصوّت بلند «ای» در کدام واژه همواره کوتاه فرض می شود ؟** **بیا تا قدر یکدیگر بدانیم / که تا ناگه زیکدیگر نمانیم**	**۰/۲۵**
۸	**کدام گزینه در مورد وزن بیت « از کردهٔ خویشتن پشیمانم / جز توبه رهِ دگر نمی دانم » درست نیست ؟** **الف) مستفعلُن مفاعلُ مستفعل ب) مستفعلُ فاعلاتُ مستفعل ج) مفعولُ مفاعلُن مفاعیلن**	**۰/۲۵**
۹	**کدام یک از ابیات زیر با مصراع : « مُطرب بگو که کار جهان شد به کام ما » هم وزن است ؟** **الف) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت** **ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی**	**۰/۲۵**
۱۰	**اگر نشـانه های هجایی به دسـت آمده از بیتی به صـورت (– – U / U – – U / U – – U / U – –) باشـد، نظم همسان آن به چه ترتیب خواهد بود ؟**	**۰/۵**
۱۱	**با توجّه به دو بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید :** **خلد گر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که در دل نشیند** **سوی چاره گشتم زبیچارگی ندادم بدو سر به یکبارگی** **الف – آیا وزن هر دو بیت کاملاً یکسان است ؟ چرا ؟ (۰/۵)** **ب – یک اختیار زبانی مشترک در هر دو بیت بیابید : (۰/۲۵)**	**۰/۷۵**
۱۲	**با « تقطیع هجایی مصراع اول » بیت زیر و « نوشتن نشانه های هجایی» ، « نوع و جای اختیار شاعری» به کار رفته را دقیقاً تعیین کنید .** **همه برگ بودن همی ساختی به تدبیر رفتن نپرداختی**	**۱/۲۵**
۱۳	**با توجه به بیت « ای سرو بلند قامت دوست وه وه که شمایلت چه نیکوست » به سؤالات پاسخ دهید .** **الف) نشانه های هجایی را به دو صورت برش بزنید و علامت هر هجا را در زیر آن قرار دهید. (۱/۵)** **ب) وزن واژهٔ دوم را متناسب با هر یک از برش ها ی به دست آمده ،در مقابل آن بنویسید . (۰/۵)**	**۲**
۱۴	**وزن کدام یک از ابیات زیر همسان است ؟** **الف – آب زنید راه را هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد** **ب – گشته ام در جهان و آخر کار دلبری برگزیده ام که مپرس**	**۰/۲۵**

www-kanoon-ir

۱۵	**بخش سوم : زیبایی شناسی (۶ نمره)** مشخّص کنید که در کدام یک از ابیات زیر (آرایه های تضمین، تلمیح، لف و نشر و مراعات النظیر) به کار رفته است ؟ (در هر بیت یک آرایه) الف) گفت آن یار کز او گشت سردار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد (.....) (۰/۲۵) ب) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمدلله که مقبول اوست (.....) (۰/۲۵) ج) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد (.....) (۰/۲۵) د) تا ز باغ خاطرت گل های شادی بشکفد / هر چه در دل تخم کین داری ، به زیر خاک کن (.....) (۰/۲۵)	۱
۱۶	شاعر در کدام یک از ابیات زیر ، مصراعی را تضمین کرده است ؟ مصراع تضمین شده را مشخّص کنید : الف) مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی / که بتان فروگذارند اساس خود نمایی ب)حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام ، آزادم	۰/۵
۱۷	متناقض نمای به کار رفته در شعرزیر را بیابید و توضیح دهید : در عصر احتمال به سر می بریم / در عصر شک و تردید / در عصر پیش بینی وضع هوا / از هر طرف که باد بیاید / در عصر قاطعیت تردید	۰/۵
۱۸	آرایهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شان ای پسر (تلمیح – تضمین) (۰/۲۵) ب) نه خداتوانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیّرم چه نامم شَه ملک لافَتی را (تضمین – تلمیح) (۰/۲۵)	۰/۵
۱۹	هر یک از ابیات زیر به چه داستانی تلمیح دارد؟ الف) به تَولّای تو در آتش مِحنت چو خلیل گوییا در چمن ولاله و ریحان بودم (۰/۲۵) ب) این مه که چون منیژه بر لب چاه می نشست گریان به تازیانهٔ افراسیاب رفت (۰/۲۵)	۰/۵
۲۰	با توجّه به بیت « روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می ریزد آن زر می زند » الف – لف نخست و نشر دوم را مشخّص کنید : (۰/۵) ب – نوع لف و نشر را تعیین کنید : (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲۱	کدام بیت به آیهٔ ۱۱۵ سوره بقره « فَاینَما تُوَلّوا فَثَمّ وجهُ ا...» اشاره دارد؟ الف) یا رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل ب) یار بی پرده از در و دیوار در تجلّی است یا اولی الابصار	۰/۵
۲۲	در شعر زیر دو آرایهٔ <u>بدیع معنوی</u> بیابید : « غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلــق گردد از تو آســان ای قــلم »	۰/۵
۲۳	در بیت « هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها » الف - زیبایی آفرینی بر اثر تعامل و هم نشینی کدام واژه ها ایجاد شده است ؟ (۰/۵) ب - این کاربرد شاعرانه ، کدام آرایهٔ ادبی را خلق کرده است ؟ (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲۴	در کدام بیت ایجاز بیشتری دیده می شود ؟ چرا ؟ الف – حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه ، دم آبی ندید کس ب – چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت شیوهٔ جَنّات تجری تحتها الانهار داشت	۰/۵

www-kanoon-ir

۲۵	**بخش چهارم : نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)** **با توجّه به متن زیر از علّامه دهخدا به سؤالات ؛ پاسخ مناسب دهید .** **« باری چه درد سر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت حالا که می بیند آن روی کار بالاست دست و پایش را گم کرده تمام آن حرفها یادش رفته ، تا یک فرّاش قرمز پوش می بیند دلش می تپد تا به یک ژاندارم چشمش می افتد رنگش می پرد ، هی می گوید: امان از همنشین بد آخر من هم به آتش تو خواهم سوخت »** **الف) یک واژهٔ دخیل فرانسوی را در این متن مشخّص کنید : (۰/۲۵)** **ب) نوع نثر متن را تعیین کنید : (۰/۲۵)** **ج) کاربرد واژگان عربی را در آن ارزیابی کنید : (۰/۲۵)** **د) دهخدا در این متن با کاربرد کدام آرایهٔ ادبی توانسته ، نثرش را در خدمت خواست و آمال مردم ، به شکل پویا ظاهر گرداند ؟ (۰/۲۵)**	**۱**
۲۶	**با توجّه به متن زیر ، به سؤالات پاسخ دهید .** **« مخدوم مهربان من ، از آن زمان که رشتهٔ مُراودات حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته ، اکنون مدّت دو سال افزون است که نه از آن طرف بَریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی ، طایر مکاتبات را پر بسته و کلید مراودات را در بسته »** **الف) یک مورد از ویژگی های زبانی متن را معیّن کنید . (۰/۲۵)** **ب) دو مورد از ویژگی های ادبی متن را بنویسید . (۰/۵)** **ج) متن به تقلید از سبک کدام یک از بزرگان ادب فارسی نوشته شده است ؟ (۰/۲۵)**	**۱**
۲۷	**با توجّه به ویژگی تاریخی دوره بیداری و شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید :** **ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری** **وز نفحهٔ روح بخش اَسحار رفت از سر خفتگان خُماری** **بگشود گِره ز زلف زر تار محبوبهٔ نیلگون عماری** **یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری** **یاد آر ز شمع مرده یاد آر** **الف – منظور شاعر از مرغ سحر کیست ؟ (۰/۲۵)** **ب – شمع مرده در این شعر ، نماد کیست ؟ (۰/۲۵)** **پ – شاعر این شعر را در چه موضوعی سروده است ؟ (۰/۵)**	**۱**
۲۸	**با توجّه به بیت « آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی »** **الف – بیت سرودهٔ کیست ؟ (۰/۲۵)** **ب – از جهت فکری ، تأکید شاعر بر چیست ؟ (۰/۲۵)** **پ – بیت در چه سبکی سروده شده است ؟ (۰/۲۵)** **ت- واژهٔ آزادی در چه مفهومی به کار رفته است ؟ (۰/۲۵)**	**۱**
جمع	**خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار**	**۲۰**